

י"ז מר חשוון ה'תשע"ט 26.10.18

מגזין מס' 499

ערב שבת פרשת וירא

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החיים כסגן א

הזדהותו של האדם – היא מקומו

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

כידוע, מצרים הוא מלשון מיצר וגבול, ויציאת מצרים בעבודת האדם הפנימית היא היציאה מן המיצר והגבול שבתוכי. יש בי צד טבעי בעל תוקף אדיר שכל כולו פניות ואינטרסים – ישות מתאוה וערמומית הנקראת בפנימיות התורה נפש בהמית. נפש זו מיצרה לי ומגבילה את יכולתי לראות ולשמוע אלוקות.

נפש, בכלל, ענינה רצון, ככתוב "היש את נפשך לדעת" – שמשמעותו היש את רצונך לדעת. ומבואר בחסידות ש'רצון', אותיות 'צנור', הוא מרוצת והטיית הנפש, ובכחו של רצון חזק גם להטות את הנפש לגלות גילויים העצמיים והתפתחות החושים. זאת אומרת, כשאני באמת מאד רוצה דבר כלשהו אזי כל בחינות וכוחות הנפש – העונג והרצון ובפרט השכל, הרגשות, יכולת המחשבה, הדיבור והמעשה שלי – מכוונים כולם לענין שאני רוצה בו.

אלא שאין הדבר תלוי אלא בהזדהותי: מאבק תמידי, רצוף עליות ומורדות, מתחולל בתוכי על הזכיה בהזדהותי, קרב איתנים הוא הניטש בין שתי נפשות (רצונות סותרים) המתרוצצות בקרבי. נפש אחת כאמור, כולה רציה אנוכית: אני המרכז, הכל סביבי, אני מאוד יקר וחשוב בעיני עצמי. מלבד יחידי סגולה, מלווה תחושה ראשונית זו, הממלאה את הוויתו הטבעית המותנית של כל אדם, מיום היוולדו ועד יום מותו. ככה נבראנו.

לעומתה, הנפש השנית, העצם שבי, היא הנפש האלוקית שאין בה שום נתינת מקום לשום ענין זולת חפצה ורצונה לעוררני, שאצא מגדרי להפנות פני לשליחותו כיהודי מלשון מודה. הנקודה העצמית הזו אינה מאפשרת לשבת במנוחה. ללא הרף שולחת היא איתותי הזהרה – 'זה לא זה' – המהדהדים בתודעת האדם האינטימית, להקיצו משנתו בהבלי הזמן. אך ללא הועיל... שהרי מי כמוני יודע, אשר כל עוד חסרה אצלי ההחלטת האמיצה להזדהות במסירות נפש עם נפשי האלוקית, הרי שאין מסוכן לי ממני... וככלב השב על קיאו מקשיח ה'פרעה' שבי את לבו ומסרב שוב ושוב לשלחני מארצו, ארץ הישות התובענית... היונקת...

וזהו שמדגישה תורת החסידות: אשר אי אפשר להגיע לאותנטיות, להיות מה שאני מצד נקודת האמת שבי אלא על ידי הכנעת ושבירת גאוותי האנוכית המכסה עליה. יציאת מצרים בעבודת האדם הפנימית מתחילה רק כאשר פועל הוא בקרבו 'הזהה עצמית'. שכן רק האדם עצמו יכול בבחירתו החופשית להשפיל עצמו להשתעבד למיצר והגבול שבתוכו, או לרומם עצמו לפרוק עולו מעליו. וכלשון הכתוב "מעט מעט אגרשנו!"

עקדת יצחק - אהבה הגדולה מכולן

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

אהבת ה' היא אהבה עמוקה ועצומה כל כך, שלמענה מוכן האדם למסור הכול ממש - אף את חייו וחיי ילדיו. היא קבועה בעצם נקודת נשמתו, למעלה מכל התחושות הטבעיות.

יכאב לו הדבר, והוא ישתדל בכל יכולתו להיטיב לו.

אהבה עמוקה יותר היא זו של האב לבנו. הבן הוא חלק מאביו, והאב אוהבו אהבה טבעית. גם אם אין לבן שום מעלה מיוחדת אוהבו אביו אהבת נפש. האב מסור כל כך לבנו, שאם יארע דבר רע לבן, יזדעזע האב עד פנימיות נפשו וימסור הכול למענו, עד כדי סיכון חייו ממש. זה שיאה של האהבה האנושית.

בעומק הנשמה

אולם אהבת ה' היא אהבה שונה לחלוטין. זוהי אהבה עמוקה ועצומה כל כך, שלמענה מוכן האדם למסור הכול ממש - אף את חייו וחיי ילדיו, ובלבד שלא לאבדה. אהבה זו קבועה בעצמיותו ממש, בעצם נקודת נשמתו. שום גורם אנושי אינו יכול לעמוד נגדה, שכן היא נטועה בעומק הנשמה, שלמעלה מכל התחושות הטבעיות.

עוצמתה העזה של אהבה זו נתגלתה בניסיון העקדה, שבו עמד אברהם אבינו. כאשר אברהם כבש את רחמי האב לבנו יחידו והיה מוכן להעלותו לעולה על פי ציווי ה' - בכך הוכח בעליל, שאהבת ה' עמוקה מאהבת האב לבנו ומכל קשר אנושי הקיים על פני האדמה.

בית המקדש

שני היסודות הללו, שפורסמו בעולם על ידי ניסיון

"ויהי אחר הדברים האלה והאלוקים ניסה את אברהם" (בראשית כב, א)

הניסיון העשירי שבו נתנסה אברהם אבינו - עקדת יצחק - היה הקשה מכולם והגדול שבהם, וזכותו עומדת לנו בכל הדורות. הרמב"ם כותב, שתכליתו של ניסיון העקדה היתה לפרסם בעולם שני נושאים מרכזיים ביסודות היהדות:

א) "להודיע אותנו גבול אהבת ה' ויראתו, עד היכן היא מגעת". כלומר, להמחיש עד כמה צריך האדם למסור את כל אשר לו למען אהבת ה' ויראתו.

ב) "להודיע אותנו איך יאמינו הנביאים באמת מה שיבואם מאת ה'". נכונותו של אברהם לשחוט את בנו יחידו מוכיחה, שהיה בטוח לחלוטין שזהו ציווי ה'. אילו לא היה בטוח בכך לגמרי, ברור שלא היה עושה זאת. ניסיון העקדה מוכיח אפוא את עוצמת הוודאות של קבלת הנבואה אצל הנביא.

אהבה טבעית

היסוד הראשון מבטא את עוצמתה המופלאה של אהבת ה', השונה מכל אהבה אנושית. יש אהבה שבין אדם לחברו. אהבה זו גורמת לאדם להתמסר לרעהו, לוותר על תועלתו האישית למענו, ואם חלילה יארע רע לחברו -

העקדה, באו לידי ביטוי גם בבית המקדש, הוא המקום שבו התרחש ניסיון העקדה. עבודת ה' העליונה ביותר – עבודת הקרבנות – היא השלימות של אהבת ה' ויראתו. והיסוד השני, על ההתאמתות המוחלטת של התגלות ה'

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת",

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ל' וכרך י"א)

ניסיון של אב

הניסיון וזכות העקדה נקראים על שמו של אברהם, אף על פי שהמועמד להיות קרבן היה יצחק. גדול ניסיונו וסבלו של אב, המוליך את בנו לעקדה, מסבלו של הפושט צווארו שלו לשחיטה.

(לטהרת הקודש)

תמיד מוכן

"ויאמר אליו: אברהם, ויאמר הנני" (בראשית כב,א). על מענה אברהם "הנני" מפרש רש"י: "כך הוא ענייתם של חסידים, לשון ענווה הוא ולשון זימון". מדברי רש"י אפשר ללמוד כיצד חסידים צריכים להתנהג. תמיד ענייתם היא: "הנני" – תמיד הם מוכנים ומזומנים.

(ספר השיחות תש"א)

עד העקב

"עקב אשר שמע אברהם בקול" (בראשית כב,יח). על ידי ניסיון העקדה ושאר הניסיונות, הרגיש אברהם את ציווי הקב"ה בכל ציור הקומה שלו, מראשו ועד עקב רגליו ("עקב" מלשון עקב הרגל).

(אדמו"ר הזקן)

בלי שאלות

עיקר ניסיון העקדה לא היה ענין מסירת הנפש שבו, כי לגבי אבותינו הקדושים, ש"הן הן המרכבה", אין זה דבר גדול כל כך. עיקר הניסיון – שלא הרהר אברהם אחר מידותיו של הקב"ה, שאף שהבטיח לו "כי ביצחק יקרא לך זרע", מכל מקום אברהם לא שאל שאלות ולא הרהר כלל אחר דברי ה', אלא לקח את בנו יחידו לעקדה.

(דרך מצוותיך)

זריזות נפלאה

הפלא והחידוש בניסיון העקדה היה בזריזות הנפלאה של אברהם אבינו לקיים את המצווה, להראות שמחתו וחפצו ולמלאות רצון קונו, ולעשות נחת רוח ליוצרו, כפי שנאמר (בראשית כב,ג): "וישכם אברהם בבוקר", ומפרש רש"י: נזדרז למצוה.

(תניא)

הסיפור השבועי

ההזדמנות הוחמצה

בית המדרש היה מלא מפה אל פה. הכול כרו אוזן לדברים שיצאו מפיו של רבי חיים מקוסוב. שיחותיו המעוררות היו שם דבר בכל האזור. רבים, גם מאלה שלא השתייכו לעדת חסידיו, נהרו אליו כדי לזכות להתעלות ולחוש התרוממות רוח.

דגש מיוחד שם רבי חיים על מצות הכנסת אורחים. הוא הרבה לעודד את שומעיו ללכת בדרכו של אברהם אבינו ולגמול חסד עם העוברים והשבים. אלא שהפעם דבריו הפתיעו גם את חסידיו המובהקים:

"דעו נא", אמר כמגלה רז נסתר, "כי פעמי משיח קרבים ובאים. משיח צדקנו משרך רגליו בדרכים, מתהלך ברחובות הערים, ומתדפק על דלתות הבתים. בקשתי מכם: אנא, קבלו אותו בסבר פנים יפות!"

דברי המסתורין של הרבי הכו גלים במהירות. השמועה הרעידה את הלבבות והציתה מתח וציפייה בקרב כל החסידים. איש לא רצה כמובן לאבד את הזכות לארח את המשיח, והכנסת האורחים של בני האזור התגברה שבעתיים.

באותה עת רווחה תופעת היהודים הנוודים. מיעוטים היו הולכי דרכים, ומרביתם אומללים שלא שפר עליהם מזלם והם חיזרו על הפתחים וביקשו מזון וכסף. תלאות החיים שעברו התבטאו בהתנהגותם המחוספסת, שלעיתים הרתיעה את התושבים מלהכניסם לבתיהם.

על אף זאת התאמץ רבי חיים מקוסוב לדרבן את שומעיו להתחזק במצוות הכנסת אורחים. גם אם היא כרוכה בקושי ובכפיות טובה, חובה על כל יהודי לפתוח את ביתו לפני עני ורעב. יש להודות לבורא העולם, הטעים באוזני שומעיו, על הזכות בקורת גג ובמעון פרטי.

קשים ייסורי הגלות. שאיש לא יתנסה בגזירה זו, המשברת את גופו ונפשו של האדם.

ואכן, דבריו לא נפלו על אוזניים ערלות. בני המקום יצאו מגדרם כדי לפתוח את בתיהם ואת לבם לפני הזרים שגדשו את העיירה. את הטרדות הרבות השתדלו לספוג בשתיקה, ונשכו שפתיים לנוכח טרוניות הקבצנים.

דבריו של רבי חיים על המשיח הנווד בדרכים העניקו לקבצנים את שעתם הגדולה. הללו התקשו להאמין למהפך שחל במעמדם: משולי החברה, מבריות נחותות שהכול מסיטים את המבט מהן, נהפכו למחוזרים שהכול מכרכרים סביבם ומפצירים בהם שיואילו בטובם להתארח בביתם.

על כל עובר אורח נפל ה'חשד' כי הוא הוא המשיח המוסווה, והוא התקבל בכבוד מלכים. העניים המרודים התמוגגו מרוב אהבה ושפע שהרעיפו עליהם, וניצלו היטב את שעת הכושר ואת ההתעוררות במצוות הכנסת אורחים.

ר' אביגדור, תושב אחד מכפרי האזור, היה שוחט ובודק, יהודי ירא שמים וחסיד קוסוב אדוק. אם כלל החסידים התבקשו להדר במצות הכנסת אורחים, הציפייה של הצדיק מן השוחטים היתה כפולה, מן הטעם שהשוחטים, בעלי מזל 'מאדים', נדרשים לעדן את מידותיהם. ברוח זו נדרשו להרבות במתן צדקה ובמעשי חסד בכלל, ולהראות דוגמה אישית במיוחד בניסיון הקשה של הכנסת אורחים.

זה היה יום שישי. השמש החלה לנטות מערבה, ובביתו של ר' אביגדור צהלת שמחה: בן נולד במזל טוב, והצטרף למשפחתו ברוכת הילדים. "שלום זכר!", נזדעק ר' אביגדור בלב מתרוגן. מטלה חדשה נחתה על כתפיו

אך באותו רגע הדהדו באוזניו דברי רבו. הוא עצר והביט בקבצן. מעיני האיש השתקפו תהומות של צער. ידו הגרומה אחזה בחולצתו הקרועה והמטונפת. מבטו היה מושפל וכבוי. נדמה היה כי התכווץ באחת אל תוך דמותו העלובה.

"אח!", בקעה אנחה נואשת מלבו, "כל כך חבל... כל כך חבל... קיוויתי להסיר מעליי את החולצה המלוכלכת הזאת; להחליף את בגדיי. נו", הוסיף בהשלמה, "כנראה טרם הגיע הזמן!".

ר' אביגדור קפא על עמדו. מילותיו של הקבצן זעזעו את כל ישותו. הוא קלט היטב את משמעות התנהגותו. חרטה עמוקה מילאה את לבו. הוא רצה לבקש את סליחתו של העני ולהזמינו אליו, אך ההלך כבר לא היה שם.

(על-פי 'אמוני עם סגולה')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

והצטרפה למשימות הרבות שממתינות לפתחו. לבדו הוא נושא עכשיו בעול הכנת השבת. בעצמו טרח על הבישולים והניקיון. עתה הוא שב בנשימה טרופה מהטבילה, כשהשבת פורשת עוד מעט את כנפיה. הוא החיש את צעדיו וכמעט נתקל בהלך שחסם את דרכו.

הרים ר' אביגדור את עיניו וראה מולו עובר אורח מוזנח. בגדיו היו קרועים, שערו סתור, ועיניו מתבוננות בו בציפייה. "שבת שלום, ר' יהודי!", קרא הלה בקול מחוספס, "אולי אוכל להתארח בביתך בשבת קודש?".

קולו של הלה חלף סמוך לאוזניו של ר' אביגדור ולא נקלט כלל בתודעתו, שהיתה נתונה כולה לטיפול בתבשילי השבת הממתינים לו בבית, ברעייתו היולדת ובבנו הרך, ובהכנות האחרונות ל'שלום זכר' הצפוי. הוא עקף אפוא את האיש, והמשיך בהליכתו המהירה.

"אנא ממך, יהודי!", שיווע קולו של הלה.

"אני לא יכול", סינן ר' אביגדור בחוסר סבלנות בולט, "נסה אצל מישהו אחר".

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

פרוייקט העלאת ספר ה"תניא" לרשת היוטיוב כרוך בהוצאות גדולות, להפצת המעיינות ולמען זיכוי הרבים.

נומרה "תניא" חודשית נועמה ברדפה" עורר עזר רב ונא לה

"זאת התורה אדם" (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת וירא

מלאכים כבני אדם

שלושה ימים לאחר שקיים את מצות המילה, יושב בחברון אברהם אבינו ביום חם מאד בפתח אוהלו, ומצפה בכל לב לעוברי אורח כדי שיזמינם להתארח אצלו. הקב"ה, 'שהוציא חמה מנרתיקה' על מנת להרחיק עוברי אורח מאברהם המחלים ממילתו, נגלה אליו לבקרו ולשאול בשלומו.

לנוכח צערו של אברהם על העדר עוברי אורח, שולח ה' אליו שלושה מלאכים המתראים כבני אדם. משאך מבחין אברהם באורחים, מבקש הוא את סליחת ה' 'אורחו הגדול', וממהר לרוץ לקראתם להזמינם אל אוהלו. הוא מציע להם 'רחיצת רגלים', מנוחה בצל וארוחה כיד המלך. עד מהירה מגלה אברהם כי הפעם אין מדובר בסתם אורחים, כי אם במלאכים אשר נשלחו לבצע שלוש משימות. מלאך אחד מחולל את פלא החלמתו המיידית של אברהם; מלאך שני תפקידו לבשר לו ולשרה אשתו כי בעוד שנה יולד להם בן, למרות זקנתם המופלגת; המלאך השלישי שליחותו להביא אל הפועל את הגזרה האלוקית - הפיכת סדום ועמורה - בשל רעת תושביה והשחתת דרכם.

איש החסד מלמד זכות

עם סיום שליחותם בבית אברהם, יוצאים המלאכים

לשליחותם בסדום. ובהיות אברהם 'אב להמון גויים' עמי הארץ, מגלה לו ה' מהו יעדם הבא של המלאכים. כשמוע אברהם, איש הטוב והחסד, אודות גזר דינם הנורא של אנשי סדום ועמורה, נעמד הוא לפני ה' ללמד זכות ולבקש עליהם רחמים. בדו שיח שמתנהל בינו לבין ה' מנסה הוא שוב ושוב לבדוק אולי ישנם בעיר כמה צדיקים (10,20,30,45,50) שזכותם תגן על יושביה. אך משמתברר לו כי אין בה אפילו עשרה צדיקים, חדל אברהם מלבקש בהבינו כי כלתה הרעה מאת ה' על אנשי סדום ועמורה.

הצלת לוט ובנותיו

בהגיע המלאכים לעת ערב לסדום, פוגשים הם את לוט המשמש כמנהיג וכשופט בעיר. לוט, אחיינו של אברהם שספג והושפע מדרכי דודו, מזמינם מיד להתארח בביתו. עד מהירה, משאך נודע הדבר בעיר, נסערו כל תושביה: היתכן? הכנסת אורחים בניגוד לחוקי סדום!?!...

אנשי העיר מתקהלים מול ביתו של לוט ותובעים כי יוציא אליהם את אורחיו כדי לעשות בהם שפטים. לוט יוצא אליהם ומנסה להרגיע את שכניו הזועמים ולרצותם. לשם כך מוכן הוא אף למסור להם את בנותיו תחת אורחיו, אלא שכל נסיונותיו עולים בתוהו וההמון מסתער על הבית לחדור פנימה בכח. המלאכים אוחזים בלוט, מכניסים אותו הביתה וסוגרים אחריהם את הדלת.

ושוב נלקחת שרה אל בית המלך

חורבנה של סדום משפיע על האזור כולו, ושיירות אינן עוברות עוד במרחב חברון. אברהם מחליט להעתיק את מגוריו לגרר אשר בתחום שלטונו של המלך אבימלך. גם בגרר, כדי שלא לסכן את חייו, שוב מציג אברהם את שרה כאחותו. וגם עתה, כדוגמת מה שאירע בירידתו למצרים, נלקחת שרה ע"י הפלישתים אל בית המלך. ה' נגלה אל אבימלך בחלום הלילה ומודיעו כי נחרץ דינו למות על שלקח אשת איש. אבימלך משיב כי לא עשה זאת בזדון שהרי לא ידע כי נשואה היא. אזי מצווהו ה' שישב את האשה לביתה ושיבקש מבעלה שיתפלל בעבורו שלא ימות.

אבימלך מספר עם בוקר לעבדיו על חלומה. הוא קורא לאברהם וטוען ומתמרמר כנגדו על שלא גילה כי מדובר באשתו. אברהם משיבו כי לא שיקר בהציגו את שרה כאחותו, כי בת אחיו היא. המלך משיב לאברהם את שרה אשתו, ומלבד המתנות שמעניק לו – צאן ובקר ועבדים ושפחות וממון רב, מאפשר הוא לו להתיישב בארצו היכן שירצה כאזרח כבוד. אזי מתפלל אברהם בעבורו והאלוקים מסיר את מכת העקרות אשר אחזה בכל בית המלך בשל שרה.

שרה יולדת בן

כהבטחת המלאך, בחלוף שנה יולדת שרה לעת זקנתה בן לאברהם בן המאה שנים. לרך הנולד ניתן השם יצחק ואברהם מל אותו על פי ציווי ה' בהיותו בן שמונה ימים. כאשר נגמל (פוסק) הילד מלינוק בגיל שנתיים עורך אברהם סעודת הודיה.

גירוש הגר וישמעאל בנה

יצחק וישמעאל גדלים יחד בבית אחד. הדבר מעורר מורת רוח אצל שרה החוששת מפני השפעתו השלילית

באותה שעה מכה ה' בעיוורון את הצובאים על הבית עד כי אינם מוצאים את הפתח. עתה, בהיותם מוגנים בתוך הבית מבקשים המלאכים מלוט כי יכנס מיד את כל משפחתו על מנת להימלט קודם אור הבוקר מן העיר העומדת להיחרב.

המלאכים אינם מותירים ללוט שהות להתווכח עם חתניו המלגלגים על "דברי ההבל" שלו, ומאיצים בו להזדרז. הם מוציאים אותו ואת אשתו ובנותיו אל מחוץ לעיר, תוך שהם מזהירים אותם באזהרה חמורה לבל יביטו לאחוריהם (לראות כיצד מנחית ה' אש וגופרית מן השמים להחריב את ערי סדום ועמורה להופכם לעיי חרבות). לבקשת לוט, מסכימים המלאכים כי יתישב בעיר צוער (החדשה יחסית ועדיין לא גדשו חטאיה) שאינה צפויה להיחרב.

עם עלות השחר, כשנהפכת סדום ועמורה, אשת לוט אינה מתאפקת ומביטה לאחור ומיד הופכת היא לנציב מלח. ממקום מושבו צופה אברהם בתמרות העשן המיתמרות מן העיר החריבה.

לוט בא על בנותיו

מכל יושבי סדום ניצלים רק לוט ושתי בנותיו. מפוחד, נמלט הוא גם מצוער עם בנותיו אל ההרים, ושם במערה מוצאים הם מקלט. בת לוט הבכורה משוכנעת כי חרב העולם כולו וכי נותרו רק הם לבדם. היא מציעה לאחותה הצעירה לעשות מעשה כדי לקיים את העולם: הן משקות את אביהן כמות יין גדולה כדי להביאו למצב בו לא יהיה מודע לנעשה איתו. אזי שוכבות הן עמו בשכרותו, האחת בלילה אחד והשניה בלילה אחר, על מנת להביא ילדים לעולם החרב. שני בנים נולדים ללוט מבנותיו: הבכורה יולדת את **מואב** – ממנו קם העם המואבי; והצעירה יולדת את **בן עמי** – ממנו קם העם העמוני.

תהיה הזכות הגדולה שתעמוד לו ולזרעו עד עולם. אברהם מצטוו לקחת את בנו יצחק אל הר המוריה ולהקריבו לה' לעולה.

למרות הקושי הנורא שבדבר אין אברהם מהסס כלל, ומזדרז ומשכים בבוקר ויוצא מיד לבצע את הציווי. הוא חובש בעצמו את חמורו, לוקח עמו את בנו יצחק וגם את ישמעאל ואליעזר עבדו כמלווים, ויחדיו יוצאים הם אל הר המוריה. לאחר שלושת ימי הליכה נראה ממרחק המקום המיועד. אברהם משאיר את המלווים מאחור עם החמור ומניח על כתפי יצחק בנו את העצים המבוקעים. אזי נוטל הוא בעצמו את אבן האש ואת המאכלת ושניהם ממשיכים בדרכם אל הר המוריה. בהיותם בדרך, שואל יצחק את אביו היכן הוא השה שיקריבוהו לעולה? ואף כי מתשובת אברהם אשר הדבר נתון בידי ה', וגם מבין הוא את העומד להתרחש, בכל זאת ממשיך יצחק לצעוד עם אביו ללא עוררין ובהשלמה גמורה.

בהגיעם למקום מקים אברהם מזבח ועוקד את יצחק בנו על גביו. אברהם נוטל את המאכלת ומניפה... והנה לפתע שומע הוא את קול מלאך האלוקים המצווהו לעצור, ומוסיף המלאך ואומר "כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה..." ה' מזמן למקום איל ואברהם מעלהו על המזבח תחת בנו.

בזכות עמידתו בנסיון העקדה נשבע ה' לאברהם ומברכו כי זרעו ירבה ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים, ובאשר יהיו הם מבורכים יבורכו על ידם גם שאר העמים.

לידת רבקה

אברהם שב לבאר שבע ושומע כי בינתיים גדלה משפחת אחיו נחור וכי נולדו לו אחיינים (אלא שעדיין אין אברהם יודע כי ביניהם גם בת ושמה רבקה).

של ישמעאל ה'פרא אדם' על בנה. היא מודיעה נחרצות לאברהם כי אין הגר וישמעאל בנה יכולים עוד להתגורר עימם בביתם ודורשת ממנו לגרשם וכן שלא יהיה להם חלק בירושה. בשומעו על מעשיו הרעים של ישמעאל, מצטער על כך אברהם ומתקשה לגרשו מן הבית. ה' אומר לו כי עליו לשמוע בקול שרה באשר בנו יצחק יהיה יורשו וממשיך דרכו - "כי ביצחק יקרא לך זרע" ואין לו להצטער בנוגע לישמעאל כי גם הוא יהיה לגוי גדול.

הגר וישמעאל מגורשים מן הבית ויוצאים אל מדבר באר שבע. לאחר שכלים המים שברשותה, משכיבה הגר את בנה תחת אחד השיחים ומתרחקת בוכיה שלא לראות בצער הילד ובמותו. והנה מתגלה מלאך ה' אליה ומבטיחה כי בנה יגדל, וממנו יקום עם גדול. אזי פוקח אלוקים את עיניה והיא רואה באר, ממנה היא דולה מים להשקות את בנה. ישמעאל ניצל וגדל במדבר ובבגרותו נושא הוא אשה מצרית.

באר שבע

אבימלך רואה בגדולתו והצלחתו האלוקית של אברהם, ומגיע אליו עם פיכול שר צבאו לבקשו כי יכרות עימו ועם זרעו ברית. הם כורתים ביניהם ברית ומיישבים את ענין הבארות שגזלו עבדי אבימלך מאברהם. על שם שבועתם נקרא המקום ההוא באר שבע. אברהם נוטע בבאר שבע אשל (ראשי תיבות - אכילה שתיה לינה) ומקים במקום מרכז גדול להכנסת אורחים שתכליתו הפצת שם ה' וגדולתו בפי כל.

עקידת יצחק

לאחר שכבר עמד בתשעה נסיונות קשים, מנסה ה' את אברהם בנסיון נוסף, הקשה מכולם, שתכליתו חיזוק הקשר בין אברהם וזרעו לבין הקב"ה. עמידתו בנסיון זה

סיפורה של הנשמה הזועקת

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

עצם הנשמה

ומוסיפה הנשמה זועקת, ש"הנושה בא לקחת את שני ילדיי לעבדים". ה'נושה' הוא הנפש הבהמית, שהיא מנסה לקחת את "שני ילדיי", את שתי המידות הפנימיות, אהבה ויראה, ולעשותן "עבדים" לעניני העולם הזה ולתאוות גשמיות וחומריות.

שואל אותה אלישע: "מה יש לך בבית?". כלומר, איזה קשר עם הקב"ה עדיין נשאר באדם. משבה האשה שאין לה כלום, "כי אם אסוך שמן". כלומר, הנפש הבהמית כבר השתלטה על הכול, חוץ מנקודה אחת פנימית, הנרמזת ב"אסוך שמן", הלוא היא עצם נקודת הנשמה.

כלים ריקים

אומר לה הנביא, שהעצה למצבה היא להכין "כלים ריקים". האדם צריך לרוקן את עצמו מכל תחושה של חשיבות והרגשה עצמית, ולחוש התבטלות גמורה, בבחינת 'כלי ריק'. עליו להתמרמר מאוד על ריחוקו מהקב"ה, מקור החיים. ואז יתמלא ה'כלי הריק' ב'שמן' של עצם הנשמה.

בדרך זו משיבה ההפטרה, על פי החסידות, על השאלה המתבקשת בתחילת הפרשה. אמנם אברהם זכה להתגלות של הקב"ה, אבל אנו איננו יכולים לחוש אותה, בגלל הגוף המסתיר והמפריע. משיבה ההפטרה, שהעצה היא להיות בבחינת 'כלים ריקים', ואז מקבלים שפע רב ביותר, עד ש"את ובניך תחיי בנותר" – ביתרון האור הבא מן החושך דוקא.

(מעובד מתוך גליון 'שיחת השבוע',

על פי 'לקוטי שיחות' כרך ה')

ואשה אחת מנשי בני הנביאים

פרשת השבוע נפתחת בהתגלות של הקב"ה לאברהם אבינו. הקב"ה מתגלה אליו בהתגלות נפלאה – "וירא אליו ה'", ומרפא אותו מברית המילה שעבר. כח זה הוריש אברהם לכל יהודי, היורש מאברהם אבינו לא רק את כל הדרגות הרוחניות שהשיג על ידי עבודתו, אלא גם את ה'ירא' שקיבל מלמעלה.

אלא שכל זה נכון מצד הנשמה של היהודי, אך לא מצד הגוף הגשמי. הנשמה מרגישה את ההתגלות האלוקית והיא מלאה תשוקה לדבוק בקב"ה ולהתאחד עמו. לעומתה, הגוף הגשמי, לא זו בלבד שאין הוא מרגיש את ההתגלות האלוקית, הוא אף מפריע לנשמה והוא מעלים ומסתיר את האור האלוקי.

האש כבתה

זה תוכנה של הפטרת השבוע, כפי שההפטרה מבוארת בתורת החסידות. בהפטרה מסופר על "אשה אחת מנשי בני הנביאים" שצעקה אל אלישע שאין לה כסף לשלם את חובה, והנושה בא לקחת את שני ילדיה לעבדים. שאלה אלישע, מה יש לה בבית, והאשה השיבה שאין לה מאומה כי אם "אסוך שמן". הורה לה אלישע לשאול "כלים ריקים" מאת שכנותיה, והיא מילאה את כל הכלים מאותו כד שמן.

מסבירה תורת החסידות, כי "אשה אחת מנשי בני הנביאים" זו הנשמה האלוקית, והיא "צעקה אל אלישע" – היא זועקת להתגלות האלוקית ("אלישע" מלשון אליי שע, אליי פנה). ומה צעקתה? "עבדך אישי מת". האש הפנימית של האהבה לקב"ה היא בבחינת 'מת' אצלי.

חסידות על הפרשה וירא

‘ציפור המדברת’, והמלך מתענג מזה. ונשאלת השאלה: מדוע לא יביאו לפניו בני אדם המדברים בבינה יתירה יותר מאשר הציפור? אלא התענוג הוא מהחידוש שבדבר.

(מעובד מתוך אור-התורה חלק ב, עמ' 566)

מביט לסוף דבר מראשיתו ארדה נא ואראה (יח,כא) ארדה נא:.... לסוף מעשיהם (רש"י)

אנשי סדום אכן חטאו במעשיהם הרעים, אבל זה שהקב"ה הענישם היה לא רק מצד ראית המעשים כשהם לעצמם, אלא גם מצד שהסתכל ל"סוף מעשיהם" - האם יתחרטו ויחזרו בתשובה על מעשיהם הרעים, או שהם עתידים להישאר ברשעתם. (מעובד מתוך ספר-המאמרים תש"ג עמ' 88)

התענוג שבחידוש

"צחוק עשה לי אלוקים, כל השומע יצחק לי" (כא,ו)

"אלוקים" - מידת הדין והגבורה, רומז לבחינת הגבורות שבנפש, דהיינו יצר הרע ונפש הבהמית. "צחוק עשה לי אלוקים" - על ידי תיקון והמתקת גבורות אלו נעשה "צחוק" ותענוג למעלה.

ואף שההתבטלות של יצר הרע ונפש הבהמית לאלוקות כאן בעולם הזה, אין לה כל ערך לעומת הביטול השורר בעולמות עליונים (ואם כן, לכאורה, במה כחה לגרום צחוק ותענוג למעלה), מכל מקום, דוקא התבטלות זו, כאן למטה, היא הגורמת תענוג למעלה - מפני החידוש שבה.

משל למה הדבר דומה, למלך ששריו מבקשים להסב לו תענוג, אזי הם מביאים לפניו דבר חידוש כדוגמת

The screenshot shows the website interface for Tanya. At the top, there is a navigation bar with the site's name 'תניא' and 'Tanya.com'. Below that is a large video player displaying a video by Rabbi Ari Klav. Underneath the video player is a grid of smaller video thumbnails, each with a title and a play button icon. To the right of the thumbnails is a calendar for the month of Tishrei 2017. At the bottom of the page, there are more video thumbnails and a QR code.

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

Www.tanyaor.com

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפש

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

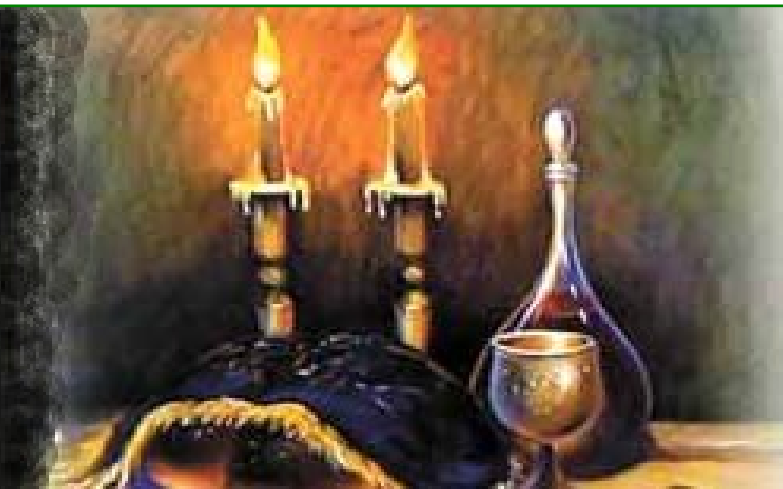
שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט רעיונות, עיצוב ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קי"ז)
18:32	17:20	י-ם
18:33	17:34	ת"א
18:32	17:25	חיפה
18:35	17:38	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון